

Teoretické přístupy k posouzení Systémové hledisko

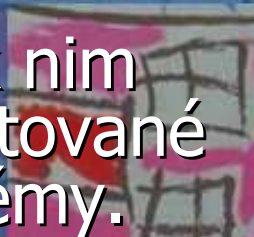
Systemová perspektiva

- Allen Pincus a Anne Minahanová (1973)
- Teze: „Sociální problémy se týkají interakce mezi osobou a systémy zdrojů“
- Terminologie: problém, klient, případ

Typy systémů zdrojů

- **Neformální/přirozené systémy:** Ty zahrnují rodinu, přátele, sousedy, spolupracovníky a další. Poskytují emoční podporu, rady, informace a praktickou pomoc (např. hlídání dětí, drobné výpůjčky).
 - **Formální členské systémy:** Patří mezi ně například odbory, rekreační kluby, podpůrné skupiny, sdružení rodičů a učitelů, družstevní společenství a sdružení nájemníků, které poskytují specializovanou pomoc než poskytují neformální systémy.
 - **Veřejné/ společenské systémy:** Patří k nim například zdravotní systémy, státem garantované sociální služby, soudnictví, vzdělávací systémy.
-
-
-

Čtyři interakční systémy

System činitele změny

Klientský systém

Cílový systém

Akční systém

System činitele změny

- Sociální pracovník, který primárně odpovědný za práci na případu !!!
- Kdo ještě tento systém „obývá“?
- Role sociální práce je v posouzení vnímána jako centrální a uvažuje se množství různých intervencí, které jsou rozložené na spektrum různých osob.

Klientský systém

Pincus a Minahanová definují klienta velmi specificky, a to jako každou **osobu, rodinu, skupinu**, komunitu nebo organizací, která

- (1) požaduje, zapojuje se a souhlasí s poskytnutím služby sociálního pracovníka,
- (2) očekává užitek z kontaktu a
- (3) má kontrakt nebo pracovní dohodu se sociálním pracovníkem.

Cílový systém

- Jedná se o lidi, které má *činitel změny* v souladu s definovaným cílem **změnit** či **ovlivnit**.
- Může zahrnovat *klienta* nebo *osoby* v *klientském systému*

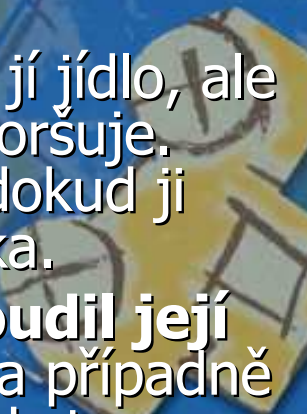

Akční systém

- Jsou to lidé, kteří pracují souběžně se sociálním pracovníkem.
- Jsou často zejména **rodiče** či **přátelé** klienta, **učitelé**, **zdravotníci**, **podpůrná skupiny**. I oni se v určité míře podílejí na úsilí o změnu.

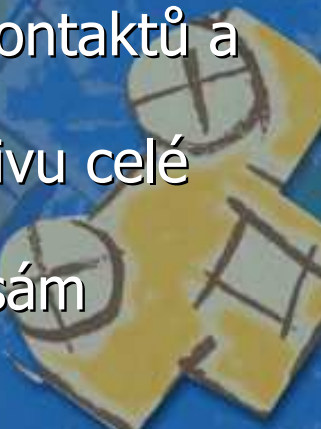
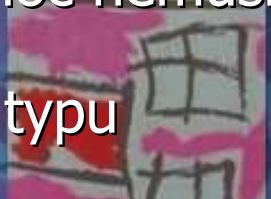

Případ k řešení

- Paní Novotná, 88 let, žije sama. Je vdova a její jediný syn žije ve vzdálenosti 30 km a není schopen ji pravidelně navštěvovat. Sama již není schopna nakupovat, má problémy s pamětí a je čas od času inkontinetní.
 - Má dva sousedy, kteří ji střídavě pomáhají. Nakupují jí jídlo, ale mají starost o její zdravotní stav, který se celkově zhoršuje. V poslední době několikrát upadla a nemohla vstát, dokud ji někdo nenavštívilo. Kontaktovali sociálního pracovníka.
 - Sociální pracovník navštívil paní Novotnou, aby **posoudil její schopnost žít samostatně**, jaké služby požaduje a případně bude akceptovat, a kdo jsou lidé, kteří je nejlépe poskytnou.
 - Paní Novotná požaduje takové služby, které ji umožní zůstat doma. Sociální pracovník ovšem musí přesvědčit svého nadřízeného o schválení výdajů na tyto služby.
-
-
-

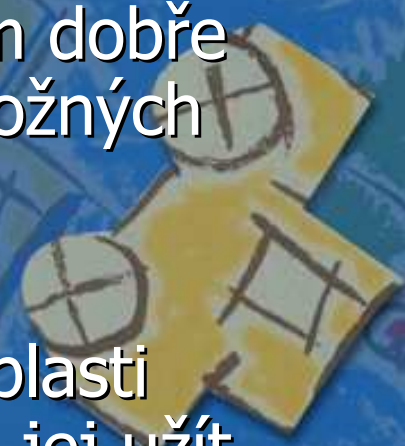
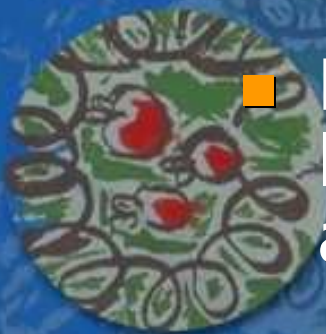
Výhody systémového přístupu 1

- Umožňuje „jednoduše“ definovat cíl intervence (definicí zakázky).
 - Vytváří dobré východisko pro plán intervence.
 - Systémový přístup umožňuje objasnit účel různých kontaktů a aktivit a vztahů, které má s různými stranami.
 - Tvorba akčního systému umožní získat širší perspektivu celé situace, zvláště s ohledem na mobilizaci lidí a zdrojů.
 - Chrání sociálního pracovníka před pocitem, že musí sám realizovat všechny kroky osobně.
 - Vymezuje místo (roli a úlohy) sociálního pracovníka.
 - Vymezuje co vše, v jaké míře má být vykonáno a kým.
 - Sys. Přístup ukazuje, že osoba, která požádala o pomoc nemusí být nutně cílem intervence.
 - Systémový přístup nepředpokládá intervenci určitého typu (individuální, skupinovou, komunitní).
-
-

Výhody systémového přístupu 2

- Důraz na dovednost síťování, také na schopnost širšího náhledu na situaci a na plánování intervence.
- Přístup podněcuje k úvaze zda akční systém dobře funguje, k systematickému uvažování o možných příčinách dysfunkce.
- Důraz na princip sebeurčení a zmocnění.
- Systemická mapa je vhodná pro všechny oblasti praxe – terénní práce, skupinová práce, lze jej užít v kontextu ústavní péče, komunitní práce.
- Mapa systémů podporuje posouzení v tom, že lokalizuje začleňuje do tvorby akčního plánu, všechny aktivity lidí v sociální síti.

Nevýhody systémového přístupu

- Hlavní nevýhodou systémového pohledu je, že je příliš obecná a neumožní hloubkový vhled při posouzení.
 - Systémová mapa je sama o sobě nedostatečná, vyžaduje využití i dalších teorií.
 - Systémová teorie se představuje jako nehodnotící, ale ve skutečnosti umožňuje, aby sociální pracovníci v průběhu posouzení pracovali s běžnými hodnotovými pozicemi, které jsou ve společnosti dominantní.
-
-

Reference List

Milner, Judith and O'Byrne. 1998.
Assessment in Social Work. 1 ed. New
York: PALGRAVE.

Děkuji za pozornost